

VarkensNET: 'Wroeten

Op 6 en 14 februari organiseerde VarkensNET samen met ForFarmers en de GD twee studiedagen voor zeugenhouders over kraamstalmanagement en bigvitaliteit. Bij elkaar bezochten meer dan 100 deelnemers, voornamelijk zeugenhouders en hun medewerkers, deze bijeenkomsten. De inleidingen werden verzorgd door de nutritionist Edy Bouman van ForFarmers, dierenarts Theo Geudeke van de GD en onderzoeker Anita Hoofs van het VIC Sterksel. Na een stevig buffet volgden twee workshops respectievelijk over voeding van de zeug en over de biestvoorziening van de biggen.

Zeugvoeding en vitale biggen

De heer Edy Bouwman, nutritionist van de firma ForFarmers, legde uit wat het belang is van de voeding van de zeug gedurende de dracht voor de vitaliteit van de biggen. Met de zeugvoeding is niet alleen het gemiddelde geboortegewicht te sturen, maar ook de variatie daarin. Het geboortegewicht is een eenvoudig te meten maat voor de bigvitaliteit. Kleine, lichte biggen lopen niet alleen een veel groter risico voortijdig uit te vallen, het blijken later ook de minder vlot groeiende

vleesvarkens te worden. Biggen van gelten maar ook biggen van oude zeugen (zesde worps en ouder) zijn gemiddeld respectievelijk 125 en 100 gram lichter dan van de overige zeugen. In de verschillende fasen van de cyclus heeft de zeugvoeding effect op de bigvitaliteit. Rond de inseminatie resulteert 'flushing' in meer uniformiteit bij de eisprong en uiteindelijk ook meer uniformiteit bij de geboorte. In de vroege dracht is conditieherstel van belang en ook de ontwikkeling van uniforme vruchten. Aan het einde van de

dracht beïnvloedt de voeding het gemiddelde geboortegewicht. Bij dit alles geldt voor zeugenhouders die een goed beeld willen krijgen van de situatie op het eigen bedrijf: 'meten = weten'.

Geboorte en biest

Dierenarts Theo Geudeke van de GD ging in op de achtergrond van het werproces en liet zien hoe snel de geboorte bij zeugen verloopt of zou moeten verlopen. De duur van het werproces is onder andere afhankelijk van

met Bigvitaliteit'

het type kraamhok en van de hoeveelheid stress rond de geboorte. Als het werpen langer dan vier uur duurt, dan is dat ongunstig voor de biggen. Andere oorzaken van een matige vitaliteit van de biggen zijn het ras en de leeftijd van de zeug, de lichaamsconditie van de zeug, de toomgrootte, de drachtlengte, maar ook bepaalde infectieziekten zoals PRRS. Om te kunnen ingrijpen bij verminderde vitaliteit van de biggen, is allereerst onderzoek naar de oorzaken van belang. Biest is voor biggen de enige mogelijkheid om antistoffen tegen allerlei infecties op te nemen. Het belang van biest kan niet genoeg onderstreept worden. De eerste 24 uur zijn cruciaal: dan moeten de biggen minstens 100 gram en liefst 200 gram biest binnen krijgen. Biggen die minder dan 40 gram biest krijgen, lopen een veel hoger risico de eindstreep niet te halen. Bij twijfel kan het wegen van de biggen na de geboorte en vervolgens een dag later al veel helderheid geven.

Huisvesting: kraamstalontwerp

Anita Hoofs van het VIC Sterksel legde in haar presentatie sterk de nadruk op het voorkomen van stress bij de zeugen rond het werpen. Door stress kan het werpen veel langer duren dan nodig is. Dat blijkt onder andere uit de ervaringen met het ProDromi-concept waarin zeugen in de kraamstal niet meer vast staan in boxen en waarin ze nestmateriaal tot hun beschikking krijgen in de vorm van bijvoorbeeld een stevige, maar biologisch afbreekbare juten zak. De loslopende zeugen zijn één tot anderhalf uur sneller klaar met werpen!

Als het werpen veel vlotter gaat zijn de biggen automatisch vitaler en het aantal doodgeboren en slappe biggen is dan ook in de ProDromi-kraamhokken lager dan in conventionele kraamhokken. In de dagen na het werpen is de kans op doodliggen echter weer wat verhoogd, dus men zoekt nog naar aanpassingen in het ontwerp om ook dat pro-

bleem in te perken. Anita Hoofs benadrukte dat zeugenhouders vooral ook goed op het gedrag van de zeug in het kraamhok moeten letten om het werpen en zogen zo goed mogelijk te laten verlopen.

Workshops: wroeten met kraamstalmanagement

Tijdens de workshops vertelden succesvolle zeugenhouders over hun ervaringen met kraamstalmanagement. Een belangrijk sleutelwoord daarin is aandacht. Omdat biggen na de geboorte snel afkoelen en snel last hebben van een energietekort is snelle biestopname, waarin ook veel suikers zitten, cruciaal. Een interessante tip was om kleine biggen een handje te helpen door Roosvicee met een biggenpompje in de bek in te geven. Om te controleren of biggen met de biest ook werkelijk genoeg antistoffen hebben binnengekregen, bestaat al een eenvoudige bloedtest (met een druppel bloed uit de gecoupeerde staartjes) die echter nog niet in de praktijk beschikbaar is. Uit onderzoek blijkt dat vooral een gelijkmatige verdeling van de antistoffen over alle biggen uit de toom van groot belang is.

De studiedagen 'Wroeten met VarkensNET: Kraamstalmanagement en Bigvitaliteit' waren een succes. Naast dat er veel varkenshouders in de zaal zaten, had een groot aantal ondernemers ook hun medewerkers meegenomen. Ook de medewerkers kunnen aan de slag met de handvatten uit de wroetsessies. De presentaties van deze workshop zijn terug te vinden op de website van VarkensNET: www.varkensnet.nl.